

Prihodnost v Alpah

Novice o projektu

marec 2008, št. 12/2008
www.cipra.org/prihodnost

Stran 1: Prihodnost v Alpah se poslavlja

Stran 1: Sedaj pa vemo, kje se je skrivalo znanje!

Stran 2: Širjenje znanja kot izziv

Stran 3: Uresničevati znanje v praksi, podpirati občine, razvijati mreže

Stran 4: Sodelovanje pri regionalnem razvoju

Stran 4: Alpski teden: Alpe in inovacije včeraj, danes, jutri

Stran 5: Varstvo podnebja: je naše ravnanje pravilno?

Stran 5: ZAHVALA

Prihodnost v Alpah se poslavlja

© Rainer Kwiotec / Zeiteinspiegel

Decembra 2007 se je uradno zaključil projekt Prihodnost v Alpah, zato je primerno, da se ozremo nazaj in pogledamo, kateri rezultati in uspehi so bili doseženi v zadnjih 3,5 letih, kolikor je trajal naš projekt. Prav tako pa moramo pogledati tudi v prihodnost.

Za tokratno zadnjo številko projektnega glasila smo člani projektne skupine pregledali doslej opravljeno delo, istočasno pa svojim bralcem predstavljamo različne izdelke in rezultate, ki so nastali v okviru projekta. S tem se poslavljam od vseh, ki ste z nami

sodelovali, od udeležencev naših prireditev in od sklada MAVa, pri čemer smo trdno prepričani, da nam je uspelo narediti nekaj pomembnega in ponuditi številne rešitve, kako uveljaviti trajnostni razvoj v Alpah.

Sedaj pa vemo, kje se je skrivalo znanje!

V začetni fazi projekta je prevladovalo prepričanje, da znanje ter primeri dobre prakse obstajajo, vprašanje je le, kje se le-ti skrivajo, in kako bi jih bilo mogoče izkoristiti pri svojem delu. 40 strokovnjakov z območja Alp je leto dni zbiralo obstoječe znanje in ga razporedilo v šest velikih tematskih sklopov. Najprej so bile izbrane teme, ki so za prihodnost Alp osrednjega pomena: regionalno ustvarjanje dodane vrednosti, socialna kompetenca, zavarovana območja in biotska raznovrstnost, mobilnost, oblike sprejemanja odločitev ter politike in instrumenti. Strokovnjaki so ob koncu svojega dela kot teoretično podlago predstavili seznam 160 primerov dobre prakse in 240 izvlečkov strokovne literature. Doseženi rezultati so bili v angleškem jeziku pojasnjeni v šestih poročilih, zaključno poročilo pa je tematiko združilo v skupni koncept. Da bi lahko vsi imeli dostop do zbranega znanja, ki ga je mogoče uporabiti kot prispevek k uresničevanju novih dejavnosti in dobrih projektov, je bila postavljena spletna stran www.cipra.org/prihodnost, na kateri je mogoče prosto dostopati do podatkovne baze, ki vsebuje projekte in napotke, strokovno literaturo, informacije o novicah in prireditvah ter dokumente, ki jih je mogoče tudi presneti.

Drug pomemben rezultat CIPRE v „teoretični fazi“ projekta je Schaanski memorandum za prihodnost v Alpah. Gre za zahteve, ki so nastale na podlagi zbranega znanja in so naslovljene na politiko in upravne organe.

S sodelovanjem mednarodnih strokovnjakov s celotnega alpskega prostora so bili vzpostavljeni novi stiki in nove povezave med ljudmi, državami in predstavniki različnih strokovnih področij, ki so pripomogli k temu, da ljudje, ki se med seboj prej niso poznali, sedaj aktivno sodelujejo pri novih projektih. Tako na primer Johannes Heeb, Wolfgang Pfefferkorn in Luis Fidschuster delajo pri eni od mrež za upravljanje znanja in regionalni razvoj (Netzwerkstelle Wissensmanagement Regionalentwicklung Schweiz) – sodelovanje, do katerega brez projekta „Prihodnosti v Alpah“ nikoli ne bi prišlo!

© CIPRA International

Širjenje znanja kot izziv

Zbiranje znanja je bil pomemben korak, ki je ustvaril podlago za osrednjo fazo projekta Prihodnost v Alpah, tj. prenos znanja. Podane so bile pobude za številne dejavnosti, saj naj bi na ta način zbrano znanje doseglo čim večje število deležnikov s celotnega alpskega prostora.

Natečaj

Na podelitvi nagrad je bilo podeljenih 150.000 evrov.

© CIPRA International

570 projektov, dejavnosti in pobud se je v okviru projekta Prihodnost v Alpah udeležilo natečaja, na katerem je bilo mogoče kandidirati za več posameznih nagrad v višini 25.000 evrov. Nagrajenih je bilo osem projektov, skupaj je bilo tako podeljenih 150.000 evrov. Množična udeležba na natečaju je bila dokaz, da dobre ideje za trajnostni razvoj v Alpah niso izjema, temveč trend, ki ga je treba podpreti in spodbujati.

Mednarodne delavnice

Od oktobra 2006 do aprila 2008 se je v okviru projekta Prihodnost v Alpah zvrstila kar trinajst strokovnih delavnic. V vsaki alpski državi so bile organizirane do tri delavnice, na katerih je bilo zagotovljeno simultano tolmačenje v vsaj dveh delovnih jezikih. Skupaj se je delavnic udeležilo okoli 800 ljudi in tako pridobilo novo znanje ter svoje znanje predstavilo drugim in hkrati avežalo nove stike.

Gradivo z delavnic je v posameznih jezikih objavljeno tudi na spletnem naslovu:

<http://www.cipra.org/sl/prihodnost-v-alpah/prenos-datoteke> !

Vse delavnice so dopolnjevale strokovne ekskurzije, na katerih so se udeleženci lahko seznanili z uspešnimi projekti.

© CIPRA Slovenja

„Mi, Alpe! Ljudje ustvarjamo prihodnost“

Tretje poročilo CIPRE o Alpah je najpomembnejši natisnjeni izdelek, ki je rezultat projekta. Primeri dobre prakse, zaključna poročila o šestih temah in podatki za celoten alpski prostor so podlaga za 15 reportaž, 7 osnovnih dokumentov in podatkovnik, ki dopolnjuje poročilo z ustreznimi podatki. Knjiga pripoveduje o ljudeh, ki si prizadevajo za nove rešitve in so ustvarjalni, inovativni in uspešni. „Pozitivno zasnovana knjiga o novih junakih gorskega sveta,“ pravijo pri Süddeutsche Zeitung. Besedila, fotografsko gradivo in oblikovanje je CIPRA pripravila v sodelovanju s profesionalno nemško agencijo Zeitenspiegel.

„Alps know how“ – tudi na zgoščenki

Različne vsebine projekta Prihodnost v Alpah vsebuje v obliki obsežnega didaktičnega gradiva tudi posebna zgoščenka. Skripta o ključnih tematikah projekta v angleškem jeziku so bila dopolnjena s spremljevalnimi vsebinami, ki so jih zbrali mednarodni strokovnjaki. Obsežno gradivo bo v različnih jezikih kmalu na voljo v pdf obliki. CD je zasnovan tudi z didaktičnega vidika in daje širok pregled nad poglobljenimi temami alpskega prostora. Uporabljajo ga lahko raziskovalci, študenti, udeleženci različnih tečajev, fakultete in visoke strokovne šole, služil pa bo tudi kot pripomoček pri nadaljnjem ozaveščanju na področju trajnostnega razvoja v Alpah.

Prisotni v javnosti

Med izvajanjem projekta je bilo veliko truda vloženega v odnose z javnostmi, saj naj bi se s projektom seznanilo čim več ljudi. CIPRA je objavila različne tiskane publikacije, denimo 3. poročilo o Alpah, posebno izdajo 82. številke informativnega biltena, gradivo za dve mednarodni konferenci CIPRE „Alpsko mesto, alpsko podeželje“ in „Podnebje – spremembe – Alpe“. V šestih poročilih zunanjih sodelavcev ter v konferenčnem gradivu so objavljena poglavja o projektu in njegovih rezultatih. Okoli 40 člankov je bilo objavljenih v strokovnem časopisju in na spletnih straneh organizacij s celotnega alpskega prostora. Projekt je bil redno predstavljen na zunanjih prireditvah. Predstavniki osrednje projektne skupine in ekspertnih skupin so sodelovali na 40 večjih prireditvah s predavanji o projektu in razdelili informativno gradivo. Okoli 40 spletnih strani organizacij, ki se ukvarjajo z alpsko tematiko in trajnostnim razvojem, se je povezalo na našo projektno spletno stran. CIPRA je v izjavah za tisk v petih jezikih javnost redno seznanjala z vsemi pomembnimi fazami projekta.

Posvet o podnebnih spremembah v Bad Hindelangu, september 2006

© CIPRA International

Prenos znanja na globalni ravni

Skupina za prenos znanja s člani iz azijskih gorskih regij

© CIPRA International

Prihodnost v Alpah je skupaj z razvojno organizacijo Inwent izpeljalo program nadaljnjega usposabljanja, na katerem je sodelovalo 25 posameznikov z azijskih gorskih območij in se tako seznanilo z znanjem in izkušnjami alpskih držav. Pridobljeno znanje bodo po enoletnem bivanju v Evropi uporabili v svoji domovini.

H globalnemu prenosu znanja sta prispevali tudi delavnici v Budimpešti in Ukrajini, kjer je bila osrednja pozornost namenjena posameznim vsebinskim področjem projekta Prihodnost v Alpah.

Uresničevati znanje v praksi, podpirati občine, razvijati mreže

Projekt Prihodnost v Alpah znanja ni želel samo zbrati in posredovati drugim, temveč hkrati prispevati k njegovi praktični uporabi. Tako je spremljal izvajanje projektov, ki so bili nagrajeni na natečaju, in zagotovil, da so se upoštevali dogovori o uporabi sredstev, ki so jih projekti prejeli iz nagradnih fondov.

Iz projekta Prihodnost v Alpah sta izšla dva večja neodvisna projekta, ki se ukvarjata s temami in spoznanji projekta: to sta DYNALP², ki finančno podpira izvajanje projektov posameznih alpskih občin, in NENA, projekt v okviru pobude Interreg, katerega osnovni cilj je vzpostaviti podjetniško mrežo v Alpah.

DYNALP²: alpske občine spodbujajo trajnostni razvoj

Projekt DYNALP², ki se je začel aprila 2006 in bo trajal do 2009, spodbuja občine pri uresničevanju trajnostnih projektov v okviru šestih vsebinskih področij projekta Prihodnost v Alpah. Sofinanciranih je bilo 36 projektov v skupni vrednosti 500.000 EUR. V okviru projekta DYNALP² so organizirane tudi tematske delavnice, kjer se predstavniki alpskih občin po kratkem teoretičnem uvodu lahko seznanijo s praktičnimi izkušnjami drugih občin, na ekskurzijah pa se lahko prepričajo, kakšni so rezultati. Razprave jim omogočajo, da ugotovijo, kako bi to, kar so slišali in videli, lahko uporabili pri delu v svojih občinah. Prireditve in natečaji za spodbujanje projekta so v javnosti sprožili veliko zanimanje, saj se jih je doslej udeležilo že precejšnje število občin.

Nosilec projekta DYNALP² je Omrežje občin „Povezanost v Alpah“, finančno pa ga podpira Sklad za varstvo narave MAVa.

Informacije: <http://www.alpenallianz.org/sl/projekti/dynalp2> (sl)

Projekt za ženske Alchemilla, ki ga finančno podpira projekt DYNALP², ustvarja v regiji dodano vrednost. Več informacij: <http://www.alpenallianz.org/de/projekte/dynalp2/qefoerderte-projekte/404>

© Biosferni park Großes Walsertal

NENA: ustanovitev podjetniške mreže

Januarja 2008 je bila uradno ustanovljena podjetniška mreža NENA. Člani mreže so podjetja, usmerjena v inovativnost in trajnostni razvoj, ter njihove krovne organizacije. Ideja o vzpostavitvi mreže je nastala v okviru projekta Prihodnost v Alpah. Osnovna zamisel pri tem je bilo prepričanje, da je mogoče trajnostni razvoj v praksi uresničevati le v sodelovanju z gospodarstvom. Mreža NENA daje

podjetjem možnost čezmejnega povezovanja, želi spodbujati dejavnosti, ki se zavzemajo za več trajnostnega razvoja podjetij, in omogočiti podjetjem in njihovim krovnim organizacijam izmenjavo izkušenj in znanja ter dolgoročno sodelovanje pri določenih temah in projektih v Alpah NENA med drugim pomaga alpskim podjetjem, da povečajo svoj inovacijski potencial in konkurenčnost ter krepí prispevek alpskih podjetij in njihovih krovnih organizacij k trajnostnem razvoju v Alpah.

Informacije: <http://www.nena-network.net/> (en)

Primer dobre prakse:

© Bruno Klomfar

Projektni partner projekta NENA, vorarlberško združenje za kakovostno leseno gradnjo (Qualitätsgemeinschaft Holzbau-Kunst Vorarlberg), je s pomočjo nagrade, ki jo je prejelo v okviru projekta Prihodnost v Alpah, prispevalo k napredku razvoja lesene gradnje v Vorarlbergu. Na novo so zasnovali in med seboj povezali natečaj za leseno gradnjo, ki so ga razpisali, arhitekturo, obrt ter ekologijo. Področje energije so namreč uporabili kot merilo za ocenjevanje, usmerili pa so se v gradnjo pasivnih hiš in v zdravo bivalno okolje. Vorarlberški podjetniki, ki se ukvarjajo z leseno gradnjo, so prav zaradi projekta Prihodnost v Alpah še bolj utrdili svoj položaj vzorčne regije na področju gradnje energetske varčnih stavb..

Niz mednarodnih delavnic „Širjenje znanja – povezovanje ljudi“

Sodelovanje pri regionalnem razvoju

V St. Gallnu v Švici bo 3. aprila 2008 potekala zadnja delavnica v okviru ciklusa „Širjenje znanja – povezovanje ljudi“. Posvečena bo sodelovanju pri regionalnem razvoju.

Regije so v stalnem gibanju. Na regionalni razvoj vplivajo številni faktorji, poleg tega pa se dosedanje stanje v regionalni politiki marsikje spreminja, kar vidno vpliva na razvoj različnih sektorskih politik. Eden od ključev uspešnega regionalnega razvoja je v medsektorskem sodelovanju. Prav na področju gozda se ponujajo velike priložnosti. Na podlagi izkušenj in rezultatov seminarja, ki je potekal marca 2007 v Brigu, bodo predstavljeni konkretni primeri in instrumenti za medsektorsko sodelovanje na regionalni ravni, o katerih bo potekala podrobna razprava.

Primeri izhajajo predvsem iz Švice. V okviru projekta „Prihodnost v Alpah“ ter švicarskega raziskovalnega programa „Pokrajine in življenjski prostori v Alpah“ so bile zbrane številne izkušnje, analizirani mnogi primeri in izluščeni številni instrumenti. Na seminarju bo vse to znanje ponujeno na razpolago. Delavnica, ki bo potekala v nemškem in francoskem jeziku, je namenjena deležnikom, ki delujejo na področju gozdarske in drugih sektorskih politik, zlasti v povezavi z alpskim in podeželskim prostorom, ter predstavnikom vladnih služb in različnih združenj.

Alpski teden: Alpe in inovacije včeraj, danes, jutri

Od 11. do 14. junija letos bo potekal eden najpomembnejših dogodkov v Alpah, v okviru katerega se bo povežalo pet velikih alpskih organizacij: CIPRA, Mreža zavarovanih območij v Alpah, Povezanost v Alpah, ISCAR in Club Arc Alpin. Tema letošnjega posveta so inovacije v Alpah s pogledom na preteklost, analiza sedanjosti in pogled v prihodnji razvoj.

Za vse, ki so sodelovali pri projektu Prihodnost v Alpah in na posameznih delavnicah, kot tudi za tiste, ki so z rezultati projekta dobili nove ideje in so z zanimanjem spremljali izvajanje projekta, bo ta pomemben mednarodni dogodek zagotovo zanimiv.

V programu so predvidene številne teme, ki se navezujejo na projekt Prihodnost v Alpah. Alpe so bile regija inovacij že v 20. stoletju, a tudi danes lahko pomembno prispevajo k inovativni in trajnostni prihodnosti, prav tako pa tudi drugim posredujejo lastne izkušnje. Razprava bo tekla tudi o prispevku inovacij k razvoju gospodarstva in socialnega področja ter kulture na gorskih območjih, o strateških inovacijah pri ravnanju s podnebnimi spremembami in o izzivu, ki ga povzroča razkorak med mestom in podeželjem. Druge teme bodo še mobilnost, povezovanje v mreže in upravljanje znanja za Alpe kot življenjski prostor.

Informacije: <http://www.alpweek.org/> (sl, de, fr, it, en)

Srečanje starih znancev, navezovanje novih stikov

Alpski teden bo tudi zadnja priložnost za ponovno srečanje s številnimi, ki so sodelovali pri projektu Prihodnost v Alpah. To je tudi razlog, da so vsi sodelujoči vabljeni na aperitiv, ki mu bodo sledili kratki

nagovori, nato pa še predstavitev rezultatov projekta in pregled najpomembnejših dogodkov. Osrednja pozornost bo zagotovo namenjena gostom, ki se bodo lahko ponovno srečali s starimi znanci in navezali nove stike.

Varstvo podnebja: je naše ravnanje pravilno?

Ali so ukrepi za prilagajanje in varstvo podnebja resnično trajnostni?

© CIPRA International

Projekt Prihodnost v Alpah se je uspešno zaključil, CIPRA pa že misli naprej in se z novim zanosom in znanjem loteva nove pomembne in zelo kompleksne teme. Podnebje se spreminja. To je dejstvo in v Alpah ljudje sprejemajo ukrepe za zmanjšanje učinkov podnebnih sprememb in za prilagajanje nanje. Pa so vsi ti ukrepi resnično trajnostni? Ali pa imajo tudi negativne posledice na okolje, gospodarstvo ali družbo?

Tema novega projekta CIPRE bodo posledice ravnanja s podnebnimi spremembami. Financiranje projekta v višini 1,8 mio. CHF je pred kratkim že odobril Sklad za varstvo narave MAVA: v letu in pol, kolikor bo trajal projekt, bodo štirje strokovnjaki za podnebje zbrali strokovno znanje s tega področja in ga ovrednotili. K sodelovanju so vabljeni

izvajalci uspešnih projektov. Rezultati bodo ustvarili podlago za prenos znanja in za izbor pilotnih regij, ki bodo svoja znanja vključile v trajnostne projekte. Dejanski prenos znanja in izvajanje v pilotnih regijah bo tema drugega projekta, ki bo trajal 2,5 let.

Z novim projektom želi CIPRA narediti korak naprej in ponazoriti, da ni vse, kar se zdi trajnostno, tudi resnično trajnostno.

ZAHVALA

S pričujočo številko našega projektne glasila se vsem, ki so sodelovali pri projektu, zahvaljujemo za njihovo podporo in pomoč. Najprej gre zahvala skladu MAVA, ki je zagotovil sredstva za izvajanje projekta. Zahvaljujemo se tudi kontaktnim točkam CIPRE, ki so v posameznih državah odigrale pomembno vlogo pri seznanjanju prebivalcev s projektom. Hvala tudi vsem strokovnim sodelavcem in sodelavkam, ki so zbirali strokovno znanje in izkušnje, skupini zunanjih sodelavcev, ki je izvajanje projekta objektivno spremljala in opazovala ter s konstruktivno kritiko podpirala osrednjo projektno skupino. Zahvaljujemo se seveda tudi vsem partnerjem, ki so omogočili uspešno izvedbo delavnic, vsem deležnikom, ki so dokazali, da je trajnostni razvoj v alpskem prostoru uresničljiv, in vsem bralcem in bralkam za njihovo zanimanje, s katerim so spremljali naš projekt.

Podatki in dejstva

Trajanje projekta: 3,5 let

Proračun: 2,4 mio. Euro

Natečaj: 150.000 EUR, 8 nagrajenih projektov

13 mednarodnih delavnic

Publikacija: „Mi, Alpe! Ljudje ustvarjamo prihodnost“

CD: „ALPS KNOW HOW“, A curriculum for the Sustainable Development of the Alps

Okoli 40 člankov v strokovnem časopisu v celotnem alpskem prostoru

Povezave z drugimi spletnimi stranmi, stalna prisotnost na različnih prireditvah in dogodkih

DYNALP²: Izmenjava in uresničevanje idej članov „Povezanosti v Alpah“

Ustanovitev mreže NENA

O projektu „Prihodnost v Alpah“

Ciprin projekt „Prihodnost v Alpah“ je bil široko zastavljen projekt za upravljanje znanja, katerega cilj je bil spodbujanje trajnostnega razvoja Alp. Finančno ga je podpiral Sklad za varstvo narave MAVA. CIPRA je s projektom prispevala k uresničevanju Alpske konvencije. Da bi si izmenjali in v praksi preizkusili izkušnje in strokovno znanje ter s tem podali pobude za uveljavitev trajnostnega razvoja na območju Alp, se morajo ljudje, podjetja in inštitucije med seboj povezovati.

„Prihodnost v Alpah“ je tako povezovala ter podpirala nove in obstoječe pobude, ki med seboj usklajujejo interese varstva narave, potrebe prebivalstva in gospodarske cilje. V ta namen so bila zbrana in ovrednotena aktualna spoznanja znanstvenih raziskav in praktične izkušnje ter bila pripravljena tako, da jih je mogoče uporabiti v praksi (alpKnowhow). Dostop do rezultatov je številnim deležnikom omogočil projektni del alpService. Pilotnim projektom trajnostnega razvoja, kjer se uporabljajo ta znanja, sta bila zagotovljena podpora in spremljanje njihovega izvajanja. Projektni del alpPerformance pa je pilotnim projektom trajnostnega razvoja, kjer se uporabljajo ta znanja, zagotavljal podporo in spremljanje njihovega izvajanja.

Vsebinsko podlago projekta „Prihodnost v Alpah“ je tvorilo naslednjih šest sklopov: ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni, socialna kompetenca, zavarovanja območja, mobilnost, nove oblike odločanja, politike in predpisi.

Čas izvajanja projekta je bil: julij 2004 - december 2007 - www.cipra.org/prihodnost